

Fastemånaden Ramadan

Samanfattning ur Sayyid Sabiqs

Fiqh us-Sunna

Sammanställt av Bilal

I Guds den Barmhärtiges den Nåderikes namn

Sammanställarens inledning: Detta är en kortfattad text som går igenom några av de mest grundläggande reglerna för fastan under månaden Ramadân. I bokverket Fiqh us-Sunnah går författaren Sayyid Sabiq igenom de olika bevis ur Koranen och profettraditionen (Sunnah) som används inom de fyra sunnitiska Rättskolorna (madhâhib) för de olika regler och principer som inom den islamiska teologin kallas för fiqh, dvs jurisprudens. Vad som återges nedan är i stort sett de åsikter han härleder ur dessa diskussioner.

Fastan under Ramadan är obligatorisk

Fastan under Ramadân är obligatorisk enligt Koranen och profetens föredöme (Sunnah).

Troende! Det är en plikt för er att fasta, liksom det var en plikt för dem som levde före er - kanske skall ni frukta Gud. ((Koranen, al-Baqarah 2:183))

För att ge människorna vägledning inleddes under månaden Ramadan uppenbarelsen av Koranen i vilken vägledningen klargörs och en måttstock ges med vilken rätt kan mätas och skiljas från orätt. Den som ser månens nytändning skall fasta månaden ut. Men den som är sjuk eller på resa [skall fasta därefter] under motsvarande antal dagar. Gud vill göra det lätt - inte tungt - för er [Koranen, al-Baqarah 2:185]

Profeten - över honom vare frid - sade:

Islam bygger på fem [pelare]: vittnandet om att det inte finns någon gudom (ilâh) förutom Gud (Allâh) och att Muhammad är Hans sändebud, att förätta bönen, att betala allmosan (zakâh), att fasta under Ramadân och att vallfärda till Mecka.

Abû Hurayrah berättade att profeten - över honom vare frid - sade:

Den välsignade månaden har kommit till er. Gud har gjort fastan under den obligatorisk för er. Under den öppnas portarna till paradiset och portarna till helveteselden låses, och djävlarana är fastkedjade. Det finns en natt [i månaden] vilken är bättre än tusen månader. Den som berövas dess goda är sannerligen berövad [någonting stort] ([[Ahmad, an-Nisâ'i och al-Bayhâqi]])

Konsekvenserna av att avbryta fastan

Abû Hurayrah berättade att profeten - över honom vare frid - sade:

Den som bryter sin fasta under Ramadân utan någon av de ursäcker som Gud skulle ursäkta honom med, för honom skulle inte ens en evig fasta - om han skulle göra det - kunna täcka denna dag. [Abû Dâwud Ibn Madjah och at-Tirmidhî]

Ankomsten av Ramadan

Händelsen bekräftas att man ser nymånen även om det bara skulle vara en person som gör det, eller genom att trettio dagar passerat under föregående månaden Sha'bân.

Abû Hurayrah berättade att profeten - över honom vare frid - instruerade:

Fasta efter att ni har sett den [nymånen] och avsluta fastan [vid slutet av månaden] då ni har sett den. Om den är gömd för er vänta då tills trettio dagar av Sha'bân passerat. [Bukhârî och Muslim]

Fastans grundläggande element

Fastan har två grundläggande element

Fastan har två grundläggande element (arkân) vilka måste uppfyllas för att fastan skall vara giltig och bli accepterad.

1, Att avstå från de handlingar som bryter fastan:

...och ni får äta och dricka tills dessa att den vita strimman av gryningsljuset kan urskiljas mot nattens mörker. Återuppta då fastan tills natten faller på. ([[Koranen 2:187]])

2, Intentionen

Profeten - över honom vare frid - sade:

Sannerligen är varje handling i enlighet med intentionen (an-niyyât) och varje människa får det hon avsett.

Intentionen måste göras innan gryningen (fadjr) och under varje natt i Ramadân. intentionen är giltig under vilken del som helst av natten. Den behöver inte uttalas.

Vem skall fasta?

De lärde är överens om att det är obligatoriskt för varje mentalt och fysiskt frisk, vuxen muslimsk man som inte är på resande fot. En kvinna skall inte ha sin månadsblödning, eller blödningar efter att ha fött barn.

Fast för de yngre

Även om de yngre är inte förpliktigade att fasta är det ändå bra om deras föräldrar eller förmyndare att uppmuntrar dem till det så att de kan vänja sig vid det redan vid ung ålder. De kan fasta så länge de kan och får sedan bryta sin fasta.

De som är tillåtna att avbryta sin fasta, men som måste betala en ersättning för att inte fasta

Äldre män och kvinnor är tillåtna att avbryta sin fasta, vilket också kroniskt sjuka och de som utför hårda arbeten under svåra förhållanden och som inte finner något annat sätt att försörja sig på. Dessa människor är tillåtna att avbryta sin fasta då fastan skulle vara för svår för dem under årets alla delar.

De är dock förpliktigade att ge mat åt en fattig [miskîn] en dag för varje dag de inte fastar.

De lärde har olika åsikter om hur mycket mat som skall ges, till exempel en sa', en halv sa' eller en madd.

[Sa' och madd är två mått. En sa' motsvarar fyra madd. En madd är lika mycket som det en man med normalstora händer kan hålla i sina två händer]

Gravida eller kvinnor som ammar kan bryta sin fasta om de fruktar för sig själva eller barnet och istället betala "ersättningen". De måste inte fasta de missade dagarna i efterhand.

Enligt Ahmad och Shaf'icî måste de dock både betala och fasta i efterhand om de bara fruktar för barnet.

Att fasta i efterhand de missade dagarna

Det är tillåtet för det som är sjuka och på resande fot att avbryta fastan men de måste fasta de missade dagarna i efterhand.

En sjuk person kan avbryta sin fasta om dennas fastande kommer att förvärra sjukdomen eller skjuta upp tillfrisknandet.

Den som är frisk men fruktar att han kommer att bli sjuk om han fastar kan avbryta sin fasta. På samma sätt kan den som övermannas av hunger eller törst och fruktar att han kommer att dö på grund av det avbryta sin fasta. Han måste dock fasta i efterhand de dagar han missat.

Om en sjuk person fastar och uthärdar svårigheterna kommer dennes fasta att vara giltig men ogillad då han inte tog emot den eftergift Gud gett honom. Vissa av profetens följeslagare brukade fasta trots att de var sjuka och andra lät bli.

Hamzah al-Aslami sade till profeten: "O Guds budbärare, jag finner inom mig styrka till att fasta då jag reser. Är det något klander mot mig om jag skulle göra det?" Profeten - över honom vare frid - svarade: "Det är en eftergift från Gud. Den som tar emot den har gjort bra. Men den som vill fasta vilar det inget klander över." [Muslim]

De som måste fasta de missade dagarna i efterhand

De lärde är överens om att det är obligatoriskt för kvinnor med månadsblödning eller blödningar efter barnafödande skall avbryta sin fasta och fasta de förlorade dagarna i efterhand.

Källor:

Sabiq, As-Sayyid, Fiqh us-sunnah vol III: Alms Tax and Fasting,
Mujahideen Islamic Propagation Services, Lahore/Mjd Kabul Offset
Agencies

Koranverser enligt Bernström, M. K. Koranens Budskap, Proprius 1998
Sthlm